

ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਜੇ. ਜੇ.

ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪ ਉਦਯੋਗਿਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਪੰਜਾਬ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਖੁਰਾਕ, ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ

ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ

ਹੋਰ— ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2020 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 22524

ਦਸੰਬਰ 23, 2020

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 19 - ਪੰਜਾਬ ਲੀਗਲ ਮੈਟਰੋਲੋਜੀ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ (ਸੋਧ) ਨਿਯਮ, 2020—ਫੂਡ, ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਈਸੈਂਸ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ, ਸਟੈਂਪਿੰਗ ਅਤੇ ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਫੀਸ ਵਿੱਚ 50% ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਰੱਖੇ ਗਏ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਲਾਈਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੀਨਿਊ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੇਕਰ ਲਾਈਸੈਂਸ ਧਾਰਕ ਲਾਈਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ - ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ, ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸਲਈ ਕੁਆਂਟਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੀਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੋਈ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 23 (2), ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਧਾਰਾ 53 ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਈਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਲਾਈਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਾਈਸੈਂਸ, ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਵਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਲਾਈਸੈਂਸਧਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਸਟੈਂਡ, ਇਸ ਲਈ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਈਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 16)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੈ।

ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰਕਮ, ਜਿੱਥੇ ਉਕਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਫੀਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਅਧਾਰਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 'ਤੇ, ਉਦੋਂ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 17)

ਅਭੈ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਪ੍ਰਦੀਪ ਬਾਜਵਾ, ਐਡੀ. ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਕੁਸ਼ਾਗਰ ਮਹਾਜਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ।

ਆਗਸਟੀਨ ਜਾਰਜ ਮਸੀਹ, ਜੇ.

(1) ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪ ਉਦਯੋਗਿਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੈਟਰੋਲੋਜੀ (ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ) (ਸੋਧ) ਨਿਯਮ, 2020 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। 'ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਨਿਯਮ, 2020' ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 19 (1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1957 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1860 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੱਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ, ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਡੀਲਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਖੁਰਾਕ, ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੀਗਲ ਮੈਟਰੋਲੋਜੀ ਵਿੰਗ ਹੈ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5/9/2017-5/CPA/227, ਮਿਤੀ 19.03 ਦੁਆਰਾ। .2020 (ਅਨੈਕਸਰ ਪੀ-2), ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਲੀਗਲ ਮੈਟਰੋਲੋਜੀ (ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ) ਰੂਲਜ਼, 2013 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਲੀਗਲ ਮੈਟਰੋਲੋਜੀ (ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ) (ਸੋਧ) ਨਿਯਮ, 2020 ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ ਫੀਸ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ, ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਡੀਲਰਾਂ ਲਈ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪਾਂ ਲਈ ਸਟੈਂਪਿੰਗ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ 50% ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਜਾਰੀ/ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੋਲੋੜਾ ਵਾਧਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਤਾਂ ਜੋ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫੀਸ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਕਤ ਫੀਸ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਰੁਕਾਵਟ।

(3) ਲੀਗਲ ਮੈਟਰੋਲੋਜੀ ਐਕਟ ਸਾਲ 2009 ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਵਜ਼ਨ, ਮਾਪਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਜ਼ਨ, ਮਾਪ ਜਾਂ ਸੰਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੇ ਜਾਂ ਵੰਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 53 (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 53 (2) (ਸੀ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

53. ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।-

XXXX XXXX XXXX

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ: -

(a) ਅਤੇ (b) XXXX XXXX XXXX

(c) ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਰਮ, ਢੰਗ, ਸ਼ਰਤਾਂ, ਅਵਧੀ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਫੀਸ।

(4) ਸੈਕਸ਼ਨ 23, ਸੰਦਰਭ ਜਿਸਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 53 (2)(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

23. ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਭਾਰ ਜਾਂ ਮਾਪ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ।—

(1) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਰਮਾਣ, ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਵੇਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਜ਼ਨ ਜਾਂ ਮਾਪ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਕੋਲ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ :

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਭਾਰ ਜਾਂ ਮਾਪ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ

ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(5) ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਭਾਵ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਣ, ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਵੇਚਣ, ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਜ਼ਨ ਜਾਂ ਮਾਪ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ, ਬੇਨਕਾਬ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਕੱਲੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਫਾਰਮ, ਢੰਗ, ਸ਼ਰਤਾਂ, ਮਿਆਦ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਫੀਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕੋਲ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਪਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ, ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਫੀਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਾਸ਼ੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਹੈ। , ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ।

(6) ਪੰਜਾਬ ਲੀਗਲ ਮੈਟਰੋਲੋਜੀ (ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ) ਰੂਲਜ਼, 2013 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਅਨੁਸੂਚੀ X ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਫੀਸ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਲਈ 5,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ, ਰੁ. ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ 2,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਅਤੇ ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪਾਂ ਦੇ ਡੀਲਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 1000/- ਰੁਪਏ। ਇਹ ਫੀਸ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉੱਚੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ ਪਰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ, 2020 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵਿਆਉਣ ਲਈ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਫੀਸ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਲਈ 10,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ, ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ 4,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਅਤੇ ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪਾਂ ਦੇ ਡੀਲਰਾਂ ਲਈ 2000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਨਘੜਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਿੱਚ 20 ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਲਾਭ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮਾਂ, 2020 ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਲਈ 15,000/- ਰੁਪਏ, ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ 7,500/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪਾਂ ਦੇ ਡੀਲਰਾਂ ਲਈ 5,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਾਸ਼ੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ - ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਬੋਝ ਨਾਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪ ਅਤੇ ਤੋਲ ਅਤੇ ਮਾਪਣ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰਾਂ ਲਈ ਤਸਦੀਕ ਅਤੇ ਸਟੈਂਪਿੰਗ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ/ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਏ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 19 (1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। **ਅਜੈ ਹਸੀਆ ਬਨਾਮ ਖਾਲਿਦ ਮੁਜੀਬ**

ਸਹਿਰਾਵਰਦੀ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਪਹੁਦਰੇਪਣ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(7) ਅਗਲਾ ਆਧਾਰ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਲੀਗਲ ਮੈਟਰੋਲੋਜੀ ਐਕਟ, 2009 ਦੀ ਧਾਰਾ 53 (2) (ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ 'ਤੇ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਫੀਸ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਵਿਆਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਕੱਢਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਫੀਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕਰਕੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਫੀਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਲਈ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਾਇਬ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਆੜ ਹੇਠ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰੰਗੀਨ ਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸ ਆਮ ਬੋਝ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਫੀਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੀਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਹੱਦੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ **ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹਿੰਦੂ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ, ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਰੂਰ ਮੱਠ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮਿੰਦਰ ਤੀਰਥ ਸਵਾਮੀਰ** ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।² ਅਤੇ **ਕਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਲਖਮੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.**³

(8) ਇਹ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ

- ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ, 2020, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਪਹੁਦਰੇ ਅਤੇ ਰੰਗੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਮੰਨ ਕੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 19 (1) ਦੇ।

(9) ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਲੀਗਲ ਮੈਟਰੋਲੋਜੀ

1(1981) 1 SCC 722

2ਏਆਈਆਰ 1954 (ਐਸਸੀ) 282

3ਏਆਈਆਰ 1993 (4) ਐਸਸੀ 426

(ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ) (ਸੋਧ) ਨਿਯਮ, 2020 ਨੂੰ ਖੜ੍ਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ।

(10) ਮੁਢਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਫੀਸ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਰਕਮ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ, ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਈਸੈਂਸ ਅਤੇ ਨਵਿਆਉਣ ਦੀ ਫੀਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ X ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ XV ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡੀਲਰ

(11) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਘੜਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਈ ਗਈ ਫੀਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੀਸ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਇਡ ਪ੍ਰੋ-ਕੋਅ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਆਮ ਬੋਝ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਫੀਸ ਇੱਕ ਖਾਸ ਲਾਭ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫੀਸ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿ-ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(12) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਫੀਸ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਅਸਲ ਪਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਵਰਗ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੰਤਮ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੇਵੀ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ/ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿ-ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਗਣਿਤਿਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਫੀਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਇਸ ਸਾਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਅੰਕਗਣਿਤਿਕ ਗਣਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਗਾਈ ਗਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਮੁਨਾਸਬ ਰਕਮ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਗਣਨਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਵਾਜਬ ਫੀਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਕਿੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(13) ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ **ਦਿੱਲੀ ਰੇਸ ਕਲੱਬ ਲਿਮਿਟਡ** ਬਨਾਮ **ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ**

ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 36 ਤੋਂ 42 ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

36. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬੋਧਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਇੱਕ ਫੀਸ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਥੋਪੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਆਪਕ ਸਹਿ-ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ, ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ 'ਕੁਇਡ ਪ੍ਰੋ ਕੋ' ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ 'ਟੈਕਸ' ਨੂੰ 'ਫੀਸ' ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੁਇਡ ਪ੍ਰੋ ਕੁਇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਜਨਰਲ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਨਾਮ. ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪੁਰੀ (ਸੁਪੈਰਾ) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ।

ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਰੀਖਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, "ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਮਾਪਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ: 'ਫੀਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ। , ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਚੌਥਾਈ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਾਜਬ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਨਾਲ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ " ਇੱਕ ਆਬਟਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੂੰਜਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ: (ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਕੇਸ , (1983) 4 SCC 353, SCC 380-81, ਪੈਰਾਸ 31-32)

"31. ਪਰਪੈਰਾ ਗਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਿ ਫੀਸ ਲਈ ਅਸਲ ਮੁਨਾਫਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੀਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੋਝ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਫੀਸ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੈਕੰਡਰੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ

ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਤੱਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਲੇਵੀ ਟੈਕਸ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਲੇਵੀ ਇੱਕ ਫੀਸ ਹੈ, ਅਸਲ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ; ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ

ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ 'ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਵੱਡੇ' ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲੋੜੀਂਦੀ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ (sic ਜਾਂ) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਆਮ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਗਣਿਤਿਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ। ਬੱਸ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ "ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ" ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

32. ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਮ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਹਨ। ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੀਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਸੂਲੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਾ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਫੀਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਅਸਲ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ। ਹੁਣ ਇਹ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰਚੇ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਰੂਰ ਮੱਟ ਕੇਸ (AIR 1954 SC 282: 1954 SCR 1005) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਫੀਸ ਦੇ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ quid pro quo ਦਾ ਤੱਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਫੀਸ ਲਈ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਟੈਕਸ ਵਿਚ ਕੁਇਡ ਪ੍ਰੋ-ਕੋ ਦਾ ਤੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ..."

"7. ਹਰ ਸਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਗਣਿਤਿਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਰਕਮ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਉਸ ਸਾਲ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇ। ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਖਰਚ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਖਰਚਾ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਾਲ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਫੀਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮੁੱਚੀ ਤਸਵੀਰ ਖਿੱਚੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਥੇ ਕੁਇਡ ਪ੍ਰੋ ਕੁਓ ਹੈ, ਭਾਵ 50p ਤੋਂ ਫੀਸ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇੱਕ ਰੁਪਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ।"

37. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲਿਬਰਟੀ ਸਿਨੇਮਾ (ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 1107) ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਭਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ, "ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਫੀਸ" ਅਤੇ "ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਫੀਸ" ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲੇਵੀ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਫੀਸ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 110(2) ਅਤੇ 199(2) ਦੀ ਨੰਗੀ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਵੇਂ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੈਨਨ ਵੀ. ਲੇਅਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਡੇਅਰੀ ਉਤਪਾਦ ਬੋਰਡ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1939 ਪੀ.ਸੀ. 36) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

"8. ...!... ਜੇਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਥਾਨਕ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਆਮ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਫੀਸਾਂ ਲਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ... ਇਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਸੋਚਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫੀਸ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਪਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ।"

38. ਇਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਿਕੰਦਰਾਬਾਦ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਹੋਟਲਜ਼ ਓਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕੇਸ (1999) 2 SCC 274 ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"9. ਇਹ, ਹੁਣ ਤੱਕ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ। ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਫੀਸ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਇਡ ਪ੍ਰੋ-ਕੋ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤੱਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਸੇਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੋਵੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਹੀ ਗਣਿਤਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਫੀਸ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਫੀਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੌਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

39. ਅਜਿਹੀਆਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਫੀਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਿਆਂ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ **ਵੈਮ ਆਰਗੈਨਿਕ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ. ਯੂਪੀ ਰਾਜ** (1997) 2 SCC 715; ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਫੀਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਾਂਗ, ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਫੀਸ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। "ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ" ਅਤੇ "ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ" ਫੀਸਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕੋ ਅੰਤਰ ਨੂੰ **ਪੀ. ਕੰਨਦਾਸਨ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। TN ਰਾਜ** (1996) 5 SCC 670, SCC p.698 ਪੈਰਾ 36; **ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਧੀਰ ਰੰਜਨ ਨਾਥ** (1997) 3 SCC 665, SCC p.673, ਪੈਰਾ 14 ਅਤੇ **BSE ਬਰੋਕਰਜ਼ ਫੋਰਮ ਕੇਸ** (2001) 3 SCC 482 ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।

40. ਏਪੀ ਪੇਪਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (2000) 8 ਐਸਜੀਸੀ 167 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਫੈਕਟਰੀ ਨਿਯਮ, 1950 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਫੀਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਰਾਜ ਕੋਲ ਇਸਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਫੈਕਟਰੀਜ਼ ਐਕਟ, 1948, ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਰਾਜ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਥਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਹਨ। ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਫੀਸ ਸੀ ਨਾ ਕਿ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਫੀਸ; ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ, ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ

ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਾਫ਼ੀ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

41. ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਕਵਿਡ ਪ੍ਰੋ-ਕੋ ਦਾ ਤੱਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਫੀਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਬੈਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਡੀ ਪੀ ਮਹਾਪਾਤਰਾ, ਜੇ., ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ: (*AP ਪੇਪਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਕੇਸ*, (2000) 8 SCC 167, SCC pp.179- 80, ਪੈਰਾ 32)

"32. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਸਟ੍ਰਿਕਟੋ ਸੈਸੂ quid pro quo ਦਾ ਤੱਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ / ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਲਈ ਠੋਸ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਖੋਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦਾ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।"

42. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਗਾਈ ਗਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਤਰਕਹੀਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ, ਅਜਿਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਾਜਬ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਫੀਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਗਣਿਤਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫੀਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੀਸਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(14) ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਉਕਤ ਫੀਸ ਦੀ ਵਾਜਬਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੇ ਫੀਸ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ।

(15) ਵਾਧਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਵਾਜਬ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਣਿਤਕ ਗਣਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੀਸ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੈ।

(16) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੋਈ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 23 (2), ਧਾਰਾ 53 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ, ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਵਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਸਟੈਂਡ, ਇਸ ਲਈ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(17) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ - ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਫੀਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਦੋਂ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

(18) ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਹੀ ਸਟੈਂਡ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਾਇਲ ਮਹਿਤਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ